

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets woningbouw dorpskern, Nieuw-Roden

projectnummer: 160.88.50.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets woningbouw omgeving Beukenlaan/Dorpstraat

Datum: 28-04-2021

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is voornemens om in de dorpskern van Nieuw-Roden 22 woningen te realiseren. Hiervoor wordt een planologische procedure doorlopen. In eerdere trajecten zijn voor de sloop van de voormalige school en gymzaal ook ecologische onderzoeken uitgevoerd;

2012: onderzoek gymzaal en school

2016: quickscan gymzaal

2017: nader onderzoek gymzaal¹

2018: nader onderzoek school, waarbij gymzaal is meegenomen²

Om de uitvoerbaarheid van het huidige bestemmingsplan aan de natuurwetgeving te toetsen, is een actualiserende natuurtoets uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)³ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van een actualiserende natuurtoets op 10 november 2020 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: mistig, circa 6 °C, droog en een zwakke wind.

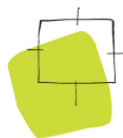
PLANGEBIED

Het plangebied bestaat uit een aantal kadastrale percelen begrensd door Beukenlaan, Dorpstraat, tuinen aan de Beukenlaan en een complex aan de Dorpstraat in Nieuw-Roden (figuur 1 en foto's 1

¹ Schut, E. (2017). Aanvullend onderzoek vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen in verband met sloop bouw aan de Dorpsstraat in Roden. A&W-notitie 2718. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

² Schut, E. 2018. Ecologische beoordeling renovatie school Dorpsstraat te Roden. A&W-notitie 2936. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

³ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

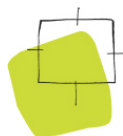
t/m 6). Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein. Daarnaast is bebouwing aanwezig in de vorm van een leegstaande gymzaal. Dit gebouw is opgetrokken uit baksteen en heeft een dak bedekt met pannen.

Opgaande beplanting is aanwezig in de vorm van een houtsingel ten oosten van het gebouw en opslag van jonge bomen langs de zuidrand van het plangebied. Daarnaast staan in groenperken tussen de parkeerplaatsen ook solitaire bomen. Permanent oppervlaktewater is niet aanwezig, wel stonden er ten tijde van het veldbezoek een aantal waterplassen op het terrein.

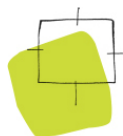
De ontwikkeling bestaat uit het realiseren van 22 woningen en een toegangsweg. Hiervoor worden bomen gekapt, vegetatie verwijderd, de gymzaal gesloopt en wordt grond vergraven.

Figuur 1. Plangebied (rood omlijnd). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Foto's 1 t/m 6. Impressie van het plangebied. Linksboven en rechtsboven de te slopen bebouwing gezien vanaf de Dorpstraat. Middelste rij: de zuidoosthoek van het plangebied gezien vanaf de Beukenlaan en het plangebied gezien van het de hoek Beukenlaan/Dorpstraat. Linksonder: een deel van de houtsingel ten zuidoosten van de gymzaal. Rechtsonder: het braakliggende grasland met in de verte de bebouwing.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Deze betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna⁴ (NDFF) (©NDFF - 16 november 2020 10:18:01) blijkt dat in de directe omgeving (0 - 1 kilometer) van het plangebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en amfibieën.

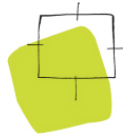
In het braakliggende grasland zijn voornamelijk de algemene plantensoorten Engels raaigras, gestreepte witbol, pitrus, smalle weegbree, grote brandnetel en riet aanwezig. Daarnaast staat er opslag van jonge elzen. Rondom bebouwing en in de groenstroken staan onder andere beukenhaagjes, braam en kardinaalsmuts. Opgaande beplanting bestaat voornamelijk uit lindes, elzen, zomereik, wilg en esdoorn.

De waargenomen soorten duiden op voedselrijke, relatief natte omstandigheden.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn, zoals huismus en gierzwaluw (NDFF). De bebouwing is door openingen onder de dakpannen geschikt voor huismus. Voor gierzwaluw ontbreken geschikte invliegopeningen. Er zijn bijvoorbeeld geen kantpannen op voldoende hoogte of openingen die een vrije aanvliegroute hebben aanwezig

In de bomen in het plangebied zijn geen nesten die van jaarrond beschermde vogels kunnen zijn aangetroffen.

⁴ De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

In de opgaande beplanting en groenstroken in het plangebied kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen, zoals heggenmus, merel en houtduif. Nesten van deze algemene soorten zijn alleen beschermd tijdens het broedseizoen.

Er is één vleermuissoort bekend in de omgeving van het plangebied, namelijk de gewone dwergvleermuis (NDFF). In de bebouwing zijn geschikte openingen aanwezig die kunnen leiden naar vleermuisverblijfplaatsen, zoals openingen bij het dak en ruimte onder kantpannen. Daarnaast hangt aan een berk ten zuiden van het gebouw een vleermuiskast. In de bomen zijn geen holtes, scheuren of spleten aangetroffen die kunnen leiden tot vleermuisverblijfplaatsen.

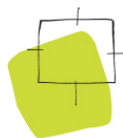
Het plangebied kan ook onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. De opgaande beplanting maakt geen deel uit van doorgaande structuren. Een essentiële vliegroute van vleermuizen kan hierdoor uitgesloten worden.

In de directe omgeving van het plangebied is een aantal waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Het gaat hierbij om egel en steenmarter. Voor de egel, die ook in het plangebied kan voorkomen geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Van de niet- vrijgestelde steenmarter, waarvan één waarneming bekend is binnen het plangebied, zijn rondom de bebouwing geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten aangetroffen. In 2017 werd tijdens het nader onderzoek geluiden gehoord van een waarschijnlijke steenmarter. Bij de latere veldbezoeken werd deze soort niet meer waargenomen en ook niet tijdens het nader onderzoek in 2018. De soort kan wel incidenteel in het plangebied foerageren.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van een aantal beschermde amfibieënsoorten. Dit betreft voornamelijk de meer algemene amfibieënsoorten zoals bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander waarvoor in de provincie Drenthe bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb geldt. Daarnaast is in de omgeving van het plangebied het voorkomen van alpenwatersalamander bekend. Op het braakliggende terrein lagen ten tijde van het veldbezoek wat plassen, veroorzaakt door heftige regenval. Permanent oppervlaktewater is niet aanwezig waardoor voortplantingsbiotoop van alpenwatersalamander uitgesloten kan worden. De diverse groenstroken en bosschages kunnen wel geschikt landbiotoop vormen, maar door de afwezigheid van oppervlaktewater in de omgeving wordt de aanwezigheid van deze soort niet verwacht.

Door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen zijn beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen, ongewervelden en vissen niet in het plangebied te verwachten.

TOETSING

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen en gezien de terreinomstandigheden ook niet te verwachten. Er treedt geen negatief effect op voor deze soortgroep.

In het verleden is onderzoek gedaan naar de aan- of afwezigheid van nestplaatsen van de huismus in verband met de toen geplande sloop van de oude gymzaal. Bij de gymzaal zijn toen geen in gebruik zijnde nestplaatsen van huismus aangetroffen. Tijdens het nader onderzoek in 2018 naar de aan- of afwezigheid van huismus rondom de voormalige school werden geen huismussen waargenomen op het dak van de school of in de directe omgeving van de school (waar ook de gymzaal onder valt), waaruit geconcludeerd kan worden dat de gymzaal niet gebruikt wordt door huismus.

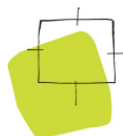
Voor de overige vogelsoorten geldt dat men ervan uit kan gaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als vernietiging en verstoring van broedgevallen van vogels wordt voorkomen. Dit kan plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren of door voorafgaand aan de werkzaamheden vast te stellen dat bezette nesten ontbreken in de te slopen bebouwing. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

Gezien de potentiële geschiktheid van de gymzaal voor vleermuizen is ook voor deze soortgroep in 2017 aanvullend onderzoek uitgevoerd. Verblijfplaatsen werden toen niet aangetroffen. In 2018 is de school onderzocht. Toen werden binnen het plangebied (waaronder ook de gymzaal viel), alleen vleermuisverblijfplaatsen aangetroffen bij de school. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de gymzaal geen verblijfplaatsen bevat van vleermuizen.

Het is onduidelijk sinds wanneer de vleermuiskast aanwezig is op de boom. Indien de boom met kast gekapt wordt, dient te worden gecontroleerd of zich vleermuizen in de kast te vinden. In overleg met het bevoegd gezag kan bepaald worden of de kast verplaatst mag worden.

Het plangebied verandert verder als foerageergebied voor vleermuizen, maar wordt niet ongeschikt. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op foerageergebied en belangrijke vliegroutes voor vleermuizen treden niet op.

Het plangebied wordt naar verwachting niet ongeschikt voor foeragerende steenmarters en bovendien is in de omgeving in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied aanwezig.

Negatieve effecten op overige niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren ten aanzien van leef- en foerageergebied kunnen worden uitgesloten.

Als gevolg van het plan kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Als gevolg van het plan kunnen tijdens het verwijderen van de vegetatie enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroepen reptielen, vissen en ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen zijn geen effecten op beschermde soorten van deze soortengroepen te verwachten.

Gebiedsbescherming

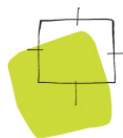
Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN - voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uit-

gewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe. Het NNN in Drenthe kent geen externe werking.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op relatief grote afstand van het plangebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied 'Leekstermeergebied' op circa 3,8 km ten noorden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied, Bakkeveense Duinen, ligt op circa 7 km ten zuiden van het plangebied. Het plangebied ligt op ruim 1 kilometer ten noorden van een in het kader van het NNN beschermd gebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Leekstermeergebied'.

Gezien de afstand, de inrichting van het tussenliggende gebied met bebouwing, wegen en de aard van de ontwikkeling, zijn veel potentiële effecten op het Natura 2000-gebied op voorhand uit te sluiten. Over grotere afstand kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Dit is relevant voor het stikstofgevoelige Natura 2000-gebied Bakkeveense Duinen. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de aanleg- en gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Gezien de afstand tot het NNN en de aard van het plan, zijn geen negatieve effecten te verwachten op dergelijke gebieden. Het project is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

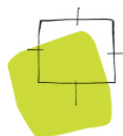
Conclusie

Voor een toetsing aan de soortenbescherming van de Wnb is op basis van het uitgevoerde veldbezoek (d.d. 10-11-2020) het raadplegen van bronnen en eerder onderzoek uit 2017 en 2018, gelet op de aard van het plan, een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Het aanvragen van een ontheffing voor de sloop van de gymzaal is niet noodzakelijk. Wel dient, indien de boom met vleermuis kast gekapt wordt, te worden gecontroleerd of zich overdag vleermuizen in de kast bevinden. In overleg met het bevoegd gezag kan bepaald worden of de kast verplaatst mag worden.

Met betrekking tot de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient verder rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Op basis van de stikstofberekening kan worden bepaald of een vergunning van de Wnb nodig is voor uitvoering van het plan. Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet nood-

Ruimte voor de leefomgeving

zakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening.